

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi

LLO.410.23.1.2023

Pan
Radosław Kaźmierczak
Dyrektor
Zespół Szkół CEZiU im. Mikołaja Kopernika
w Rawie Mazowieckiej
ul. Zwolińskiego 46,
96-200 Rawa Mazowiecka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/025 – „Szkolnictwo zawodowe”

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej, ul. Zwolińskiego 46, 96-200 Rawa Mazowiecka – Szkoła branżowa I i II stopnia w Zespole Szkół (dalej: Szkoła lub Centrum).
Kierownik jednostki kontrolowanej	1. Radosław Kaźmierczak – Dyrektor w okresie od 1 września 2007 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych (dalej: Dyrektor lub Dyrektor Szkoły) (akta kontroli str. 5-8)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki do kształcenia zawodowego. 2. Realizacja procesu kształcenia.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019 – 2023 (do czasu zakończenia kontroli oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	1. Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny – upoważnienie do kontroli nr LLO/120/2023, z dnia 13 września 2023 r. oraz LLO/132/2023 z dnia 21 września 2023 r. 2. Michał Dudkiewicz, doradca ekonomiczny – upoważnienie do kontroli nr LLO/121/2023 z dnia 13 września 2023 r. oraz LLO/133/2023 z dnia 21 września 2023 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, zwana dalej „ustawą o NIK”

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność jednostki w zakresie zarówno zapewnienia warunków do kształcenia zawodowego, jak i realizacji procesu kształcenia w okresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia rzetelna i legalna realizacja zadań związanych z kształceniem zawodowym, w szczególności poprzez: zapewnienie odpowiedniej kadry nauczycielskiej oraz możliwości jej kształcenia i doskonalenia zawodowego, prawidłową organizację i warunki procesu kształcenia m.in. poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole, prawidłowe wyposażenie pracowni przedmiotowych umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia zawodowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej Szkoły do potrzeb rynku pracy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Warunki do kształcenia zawodowego

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2019 – 2023 w szkole branżowej I stopnia³:

- prowadzono nabór do klas pierwszych i kontynuowano dalsze kształcenie (w klasach II i III) w zawodach: kucharz (512001⁴), mechanik pojazdów samochodowych⁵ (723103), sprzedawca (522301) i elektromechanik pojazdów samochodowych (741203).
- rekrutowano do klasy/oddziału wielozawodowego w ramach zawodów: fryzjer (514101), fotograf (343101), monter sieci i instalacji sanitarnych (712616), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (712905), elektryk (741103), elektromechanik (741201), operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego (816003), stolarz (752205), cukiernik (751201), krawiec (753105), murarz – tynkarz (711204), w których uczyło się od jednego do kilkunastu uczniów.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły w latach 2019 – 2022 w BS I realizowane były dwa kierunki kształcenia oparte o własną bazę techno – dydaktyczną, tj. mechanik pojazdów samochodowych i kucharz. Powstała również jedna grupa uczniów, których szkoła kształciła w zawodzie elektromechanik. Grupa zakończyła kształcenie w roku 2021/2022 (...). Niestety w związku z brakiem chętnych aktualnie tylko w zawodach mechanik pojazdów samochodowych i kucharz realizowane jest nauczanie w szkole. Ewentualni nieliczni chętni absolwenci szkół podstawowych kierowani są do oddziału wielozawodowego. (...) Proces kierowania odbywa się poprzez stronę internetową systemu SIO i jest nadzorowany przez Delegaturę Kuratorium Oświaty w Łodzi z siedzibą w Skierniewicach. Wizytator KO ostatecznie zatwierdza przydział ucznia do ośrodka realizującego turnus. Ośrodki realizujące turnusy zawodowe realizują zajęcia na podstawie obowiązującej Podstawy Programowej oraz własnych programów nauczania. Szkoła realizując kształcenie w oddziale wielozawodowym nie musi więc przyjmować własnych programów nauczania dla tych zawodów.

W kontrolowanym okresie w klasach wielozawodowych naukę pobierali uczniowie będący młodocianymi pracownikami tj. nauczanie ogólnokształcące realizowane było przez Szkołę, kształcenie zawodowe teoretyczne odbywało się w formie turnusów

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej BS I.

⁴ Symbol cyfrowy zawodu.

⁵ Dalej MPS.

zawodowych⁶, natomiast kształcenie zawodowe praktyczne uczniów klas wielozawodowych odbywało się u pracodawców na podstawie umowy o pracę⁷ w celu przygotowania zawodowego. Ponadto Ustawa Prawo Oświatowe w art. 68 pkt 7a zwalniała szkołę z obowiązku uzyskiwania opinii Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi.

Od rocznika 2022/2023 absolwenci BS I mogli kontynuować naukę w szkole branżowej II stopnia⁸ wchodzącej w skład Centrum. Szkoła prowadziła kształcenie w zawodach, tj. technik pojazdów samochodowych i technik żywienia i usług gastronomicznych. BS II prowadziła kształcenie w formie zaocznej (przedmioty ogólnokształcące oraz praktyczne i teoretyczne przedmioty zawodowe). Kształcenie zawodowe teoretyczne i praktyczne odbywało się w pracowniach Centrum.

W BS I prowadzono kształcenie w roku szkolnym:

- 2017/2018 – w dziewięciu zawodach: elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fotograf, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, operator obrabiarek skrawających, sprzedawca.
- 2018/2019 – w ośmiu zawodach, w tym: kontynuowano naukę siedmiu zawodów: elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fotograf, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych i sprzedawca. Ze względu na brak zainteresowania zrezygnowano z kształcenia w dwóch zawodach: murarz oraz operator obrabiarek skrawających oraz rozpoczęto kształcenie w zawodzie mechanik monter maszyn i urządzeń.
- 2019/2020 – w dziewięciu zawodach, w tym kontynuowano naukę siedmiu zawodów, nie było uczniów z zawodu mechanik monter maszyn i urządzeń z uwagi na brak zainteresowania, a także rozpoczęto kształcenie w dwóch zawodach – monter sieci i instalacji sanitarnych oraz operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego.
- 2020/2021 – w siedmiu zawodach, tj.: elektromechanik pojazdów samochodowych, fotograf, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca i operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego.
- 2021/2022 – w ośmiu zawodach, w tym kontynuowano naukę siedmiu zawodów a także rozpoczęto kształcenie w zawodzie elektryk.
- 2022/2023 – w dziewięciu zawodach, w tym kontynuowano naukę siedmiu⁹, nie było uczniów z zawodu operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego oraz rozpoczęto kształcenie w dwóch zawodach – stolarz i cukiernik.
- 2023/2024 – w 12 zawodach, w tym kontynuowano naukę ośmiu¹⁰, nie było uczniów z zawodu elektromechanik pojazdów samochodowych oraz rozpoczęto kształcenie w czterech zawodach – elektromechanik, krawiec, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, murarz – tynkarz.

⁶ Uczniów na turnusy zawodowe kieruje szkoła. Proces kierowania odbywa się poprzez stronę internetową systemu SIO i jest nadzorowany przez Delegaturę Kuratorium Oświaty w Łodzi z siedzibą w Skierniewicach. Wizytator KO ostatecznie zatwierdza przydział ucznia do ośrodka realizującego turnus. Ośrodki realizujące turnusy zawodowe realizują zajęcia na podstawie obowiązującej Podstawy Programowej oraz własnych programów nauczania. Szkoła realizując kształcenie w oddziale wielozawodowym nie musi więc przyjmować własnych programów nauczania dla tych zawodów.

⁷ Zgodnie z art. 130 ust. 7a Prawa oświatowego do klasy I publicznej branżowej szkoły I stopnia młodocianych pracowników przyjmuje się na podstawie świadectwa ukończenia szkoły podstawowej i umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu. Wszyscy młodociani uczniowie posiadali podpisane umowy z pracodawcami w kontrolowanym okresie.

⁸ Dalej BS II.

⁹ Elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fotograf, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych i sprzedawca.

¹⁰ Elektryk, fotograf, fryzjer, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, cukiernik i stolarz

BS II od początku funkcjonowania kształciła w dwóch zawodach, tj. w roku szkolnym:

- 2022/2023 – uruchomiono nauczanie dwóch zawodów: technik pojazdów samochodowych (311513) i technik żywienia i usług gastronomicznych (343404).
- 2023/2024 – prowadzono kształcenie w dwóch zawodach, tj. kontynuowano naukę zawodów: technik pojazdów samochodowych oraz technik żywienia i usług gastronomicznych.

Liczba uczniów w BS I zmieniała się w okresie objętym kontrolą i wynosiła:

- w roku szkolnym 2017/2018 – łącznie 160 uczniów, w tym 159 uczniów (99,4%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś jeden uczeń (0,6%) nie uzyskał promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
  - mechanik pojazdów samochodowych – 71 uczniów (44,4% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym jeden nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
  - kucharz – 41 uczniów (25,6%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - fryzjer – 27 uczniów (16,9%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - operator obrabiarek skrawających - 10 uczniów (6,3%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - sprzedawca – siedmioro uczniów (4,4%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - pozostałe cztery zawody – elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, fotograf oraz murarz – po jednej osobie, łącznie czworo uczniów (2,5%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.Nie odnotowano przypadku uczniów, którzy zrezygnowali z nauki.
- w roku szkolnym 2018/2019 – łącznie 140 uczniów, w tym 134 (95,7%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś sześcioro uczniów (4,3%) nie uzyskało promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
  - mechanik pojazdów samochodowych – 58 uczniów (41,4% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym pięcioro nie otrzymało promocji do kolejnej klasy, co stanowiło 3,6% wszystkich uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym oraz 8,6% uczniów rozpoczynających naukę tego zawodu.
  - kucharz – 42 uczniów (30,0%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - fryzjer – 21 uczniów (15,0%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - sprzedawca – 14 uczniów (10,0%), w tym 13 uczniów uzyskali promocję do następnej klasy zaś jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
  - elektryk – dwoje uczniów (1,4%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - pozostałe trzy zawody – elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik monter maszyn i urządzeń oraz fotograf – po jednej osobie, łącznie troje uczniów (2,1%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.Nie odnotowano przypadku uczniów, którzy zrezygnowali z nauki.
- w roku szkolnym 2019/2020 – łącznie 220 uczniów, w tym 215 (97,7%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś pięcioro uczniów (2,3%) nie uzyskało promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
  - mechanik pojazdów samochodowych – 86 uczniów (39,1% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
  - kucharz – 55 uczniów (25,0%), w tym czworo uczniów nie otrzymało promocji do kolejnej klasy.
  - fryzjer – 30 uczniów (13,6%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.

- elektromechanik pojazdów samochodowych – 29 uczniów (13,2%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy
  - sprzedawca – 16 uczniów (7,3%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
  - pozostałe cztery zawody – elektryk, fotograf, monter sieci i instalacji sanitarnych oraz operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego – po jednej osobie, łącznie czworo uczniów (1,8%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
- Nie odnotowano przypadku uczniów, którzy zrezygnowali z nauki.
- w roku szkolnym 2020/2021 – łącznie 216 uczniów, w tym 215 (97,7%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś pięcioro uczniów (2,3%) nie uzyskało promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
    - mechanik pojazdów samochodowych – 84 uczniów (38,9% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
    - kucharz – 51 uczniów (23,6%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - fryzjer – 35 uczniów (16,2%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - elektromechanik pojazdów samochodowych – 29 uczniów (13,4%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy
    - sprzedawca – 13 uczniów (6,0%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - fotograf – troje uczniów (1,4%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego – jeden uczeń (0,5%), uzyskał promocję do kolejnej klasy.

Nie odnotowano przypadku uczniów, którzy zrezygnowali z nauki.
  - w roku szkolnym 2021/2022 – łącznie 223 uczniów, w tym 213 (95,5%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś dziesięcioro uczniów (4,5%) nie uzyskało promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
    - mechanik pojazdów samochodowych – 97 uczniów (43,5% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym troje uczniów nie otrzymało promocji do kolejnej klasy.
    - kucharz – 43 uczniów (19,3%), w tym troje uczniów nie otrzymało promocji do kolejnej klasy.
    - fryzjer – 37 uczniów (16,6%), w tym jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
    - elektromechanik pojazdów samochodowych – 27 uczniów (12,1%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - sprzedawca – 13 uczniów (5,8%), w tym dwoje uczniów nie otrzymało promocji do kolejnej klasy.
    - fotograf – czworo uczniów (1,8%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego – jeden uczeń (0,4%), nie uzyskał promocji do kolejnej klasy.
    - elektryk – jeden uczeń (0,4%), uzyskał promocję do kolejnej klasy.

Nie odnotowano przypadku uczniów, którzy zrezygnowali z nauki.
  - w roku szkolnym 2022/2023 – łącznie 177 uczniów, w tym 174 (98,3%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś troje uczniów (1,7%) nie uzyskało promocji. W poszczególnych zawodach kształtowało się to następująco:
    - mechanik pojazdów samochodowych – 90 uczniów (50,1% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), w tym jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
    - fryzjer – 38 uczniów (21,5%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.
    - kucharz – 26 uczniów (14,7%), w tym jeden uczeń nie otrzymał promocji do kolejnej klasy.
    - sprzedawca – 11 uczniów (6,2%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy.

- elektromechanik pojazdów samochodowych – czworo uczniów (2,3%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy
  - elektryk - czworo uczniów (2,3%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy
  - fotograf – dwoje uczniów (1,1%), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy
  - stolarz – jeden uczeń (0,6%), nie uzyskał promocji do kolejnej klasy
  - cukiernik – jeden uczeń (0,6%), uzyskał promocję do następnej klasy
- Jeden uczeń (MPS) zrezygnował z nauki z powodu zmiany miejsca zamieszkania.

W roku szkolnym 2022/2023 naukę dwóch zawodów (w dwóch klasach I) rozpoczęło 47 uczniów, w tym 45 (95,7%) uzyskało promocję do kolejnej klasy, zaś dwoje uczniów (4,3%) nie otrzymało promocji, w tym:

- technik pojazdów samochodowych – 25 uczniów (53,2% ogółu uczniów rozpoczynających naukę w tym roku szkolnym), wszyscy uzyskali promocję do kolejnej klasy, żaden z uczniów nie zrezygnował z nauki;
- technik żywienia i usług gastronomicznych – 22 uczniów (46,8%), w tym dwoje uczniów (9%) nie otrzymało promocji do kolejnej klasy, a dwóch zrezygnowało z nauki z powodu podjęcia pracy i kolizję zajęć z pracą zawodową.

W roku szkolnym 2023/2024 kontynuowano naukę dwóch zawodów, liczba uczniów wynosiła łącznie 71 (w tym: 26 uczniów rozpoczęło naukę, a 45 uczniów kontynuowało naukę w klasie II), z czego 52 - technik pojazdów samochodowych (73,2 %) a 19 - technik żywienia i usług gastronomicznych (26,8%).

(akta kontroli str. 9-43, 57-62, 67-74)

1.2. Liczba nauczycieli zatrudnionych do nauczania przedmiotów zawodowych w BS I, w okresie 2017–2023 kształtowała się w poszczególnych latach szkolnych następująco:

- 2017/2018 – kształcenie prowadziło 27 nauczycieli zatrudnionych na 7,7 etatu¹¹ (7,7 przewidzianych), w tym: 21 na 5,2 etatu wyłącznie w ramach Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych¹² oraz sześciu na 2,5 etatu zarówno w ramach TPZ i Praktycznej Nauki Zawodu¹³. Nie odnotowano wolnych etatów. Troje nauczycieli¹⁴ zrezygnowało z pracy w związku z przejściem na emeryturę. Przyjęto dwóch nauczycieli w trakcie roku do nauczania zarówno TPZ jak i PNZ.
- 2018/2019 – 22 nauczycieli na 8,06 etatu¹⁵ (8,06 przewidzianych etatów), w tym: 13 na 2,44 etatu wyłącznie w ramach TPZ, sześciu na 3,09 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz trzech na 2,53 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Jeden nauczyciel¹⁶ zrezygnował z pracy w związku z przejściem na emeryturę. Nie odnotowano przypadku przyjęcia nauczyciela w trakcie roku.
- 2019/2020 – 21 nauczycieli na 9,27 etatu (9,27 przewidzianych etatów), w tym: 10 na 2,67 etatu wyłącznie w ramach TPZ, pięciu na 2,95 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz sześciu na 3,65 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Zrezygnowało z pracy dziewięcioro nauczycieli, w tym: dwoje¹⁷ przeszło na emeryturę, z sześcioma¹⁸ nie wznowiono stosunku pracy po ustaniu

¹¹ W przeliczeniu na pełne etaty.

¹² Dalej TPZ.

¹³ Dalej PNZ.

¹⁴ Uczący zarówno TPZ jak i PNZ.

¹⁵ W przeliczeniu na pełne etaty.

¹⁶ Uczący wyłącznie PNZ.

¹⁷ Uczący wyłącznie TPZ.

¹⁸ Uczący wyłącznie TPZ.

umowy oraz z jednym¹⁹ rozwiązano lub wygasł stosunek pracy. Oprócz tego trzech²⁰ zostało zatrudnionych w trakcie roku szkolnego.

- 2020/2021 – 26 nauczycieli na 11,7 etatu (11,7 przewidzianych etatów), w tym: 13 na 2,03 etatu wyłącznie w ramach TPZ, ośmiu na 5,2 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz pięciu na 4,47 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Zrezygnował z pracy jeden nauczyciel²¹, z którym nie wznowiono stosunku pracy po ustaniu umowy. Oprócz tego sześćo²² zostało zatrudnionych w trakcie roku szkolnego.
- 2021/2022 – 27 nauczycieli na 11,76 etatu (11,76 przewidzianych etatów), w tym: 17 na 3,61 etatu wyłącznie w ramach TPZ, pięciu na 3,75 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz pięciu na 4,42 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Zrezygnowało z pracy czworo nauczycieli, w tym jeden²³ w związku z przejściem na emeryturę oraz troje²⁴, z którymi nie wznowiono stosunku pracy po ustaniu umowy. Oprócz tego troje²⁵ zostało zatrudnionych w trakcie roku szkolnego.
- 2022/2023 – 19 nauczycieli na 6,89 etatu (6,89 przewidzianych etatów), w tym: 12 na 1,75 etatu wyłącznie w ramach TPZ, trzech na 2,5 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz czterech na 2,64 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Żaden z nauczycieli nie zrezygnował z pracy a jeden²⁶ został zatrudniony w trakcie roku szkolnego.
- 2023/2024 – 20 nauczycieli na 8,02 etatu (8,02 przewidzianych etatów), w tym: 12 na 1,53 etatu wyłącznie w ramach TPZ, czterech na 2,86 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz czterech na 3,63 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Żaden z nauczycieli nie zrezygnował z pracy a jeden²⁷ został zatrudniony w trakcie roku szkolnego.

W latach 2017 - 2023 nie odnotowano przypadku skorzystania przez nauczyciela ze świadczenia kompensacyjnego oraz urlopu na poratowanie zdrowia. Wystąpił jeden przypadek powrotu do pracy²⁸, pomimo przebywania na emeryturze. Ponadto nie wystąpiły przypadki rezygnacji z prowadzenia zajęć lub zastępstw na naukę innego przedmiotu ze względu na braki kadrowe.

Struktura wiekowa nauczycieli uczących w zawodach BS I w latach 2019 – 2022 (wg stanu na dzień 31 grudnia) kształtowała się w przedziałach wiekowych następująco:

- w 2019: 40-50 lat było pięciu nauczycieli TPZ oraz trzech PNZ, 50-60 lat był jeden nauczyciel PNZ a powyżej 60 lat było sześciu nauczycieli TPZ oraz czterech PNZ.
- W 2020: 30-40 lat było dwóch nauczycieli TPZ, 40-50 lat było czterech nauczycieli TPZ oraz sześciu PNZ, 50-60 lat było po jednym nauczycielu TPZ i PNZ a powyżej 60 lat było siedmiu nauczycieli TPZ oraz trzech PNZ.
- W 2021: 30-40 lat było pięciu nauczycieli TPZ oraz dwóch PNZ, 40-50 lat było 10 nauczycieli TPZ oraz pięciu PNZ, 50-60 lat było trzech nauczycieli TPZ a powyżej 60 lat był jeden nauczyciel TPZ oraz sześciu PNZ.

¹⁹ Uczącym wyłącznie PNZ.

²⁰ Z czego jeden uczący wyłącznie TPZ i dwóch uczących zarówno TPZ oraz PNZ.

²¹ Uczący wyłącznie TNP.

²² Z czego: trzech uczących wyłącznie TNP, dwóch uczących wyłącznie PNZ i jeden uczący zarówno TNP oraz PNZ.

²³ Uczący wyłącznie TNP.

²⁴ Z czego: jeden uczący wyłącznie TNP, jeden uczący wyłącznie PNZ i jeden uczący zarówno TNP oraz PNZ.

²⁵ Uczących wyłącznie TNP.

²⁶ Uczący wyłącznie TNP.

²⁷ Uczący wyłącznie TNP.

²⁸ Rocznik 2017/2018.

- W 2022: 30-40 lat było sześciu nauczycieli TPZ oraz dwóch PNZ, 40-50 lat było 10 nauczycieli TPZ oraz trzech PNZ, 50-60 lat było trzech nauczycieli TPZ a powyżej 60 lat było trzech nauczyciel TPZ oraz pięciu PNZ.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że w kontrolowanym okresie zaistniało niebezpieczeństwo pojawienia się braków kadrowych wśród nauczycieli w zawodzie MPS. Złożyły się na taką sytuację zapowiedzi odejścia na emeryturę całej grupy nauczycieli przedmiotów mechanicznych, gdy w okresie pandemii zwiększyło się ryzyko powikłań zdrowotnych oraz zaistnienia konieczności przejścia na nauczanie zdalne. *Zespół kierowniczy podjął szereg działań zmierzających do rozwiązania problemu (...) wykorzystując różne ścieżki poszukiwań pracowników i udało się w 2019 i 2020 roku zatrudnić czterech specjalistów na stanowiskach nauczycieli zawodu w klasach MPS (...).*

Dyrektor wyjaśnił również, że ostatecznie nie wystąpiły braki kadrowe, gdyż nauczyciele informowali o zamiarze odejścia na emeryturę, co pozwoliło podjąć działania zmierzające do zatrudnienia nowych pracowników. (...) *Wykorzystując znajomość lokalnego rynku pracy, potencjalne braki kadrowe zostały natychmiast uzupełnione (...).*

W Szkole monitorowano procesy kadrowe i podejmowano działania w celu uzupełnienia kadry nauczycielskiej polegające na: umieszczeniu ogłoszeń na stronie Kuratorium Oświaty w Łodzi w zakładce „Praca dla nauczycieli”, zgłoszenie zapotrzebowania do Powiatowego Urzędu Pracy, poszukiwania poprzez lokalny rynek oraz współpracujące firmy.

Liczba nauczycieli zatrudnionych do nauczania przedmiotów zawodowych w BS II, w okresie 2022–2023²⁹ kształtowała się w roku szkolnym następująco:

- 2022/2023 – kształcenie prowadziło 11 nauczycieli zatrudnionych na 0,55 etatu (0,55 przewidzianych etatów), w tym: siedmiu na 0,3 etatu wyłącznie w ramach TPZ, trzech na 0,15 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz jeden na 0,1 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Zrezygnował z pracy jeden nauczyciel³⁰, który przeszedł na emeryturę a jeden³¹ został zatrudniony w trakcie roku szkolnego.
- 2023/2024 – 9 nauczycieli na 0,47 etatu (0,47 przewidzianych etatów), w tym: czterech na 0,17 etatu wyłącznie w ramach TPZ, dwóch na 0,1 etatu wyłącznie w ramach PNZ oraz trzech na 0,2 etatu zarówno w ramach TPZ i PNZ. Nie odnotowano wolnych etatów. Żaden z nauczycieli nie zrezygnował z pracy a jeden³² został zatrudniony w trakcie roku szkolnego.

Struktura wiekowa nauczycieli uczących w zawodach BS II w latach 2019 – 2022 (wg stanu na dzień 31 grudnia) kształtowała się w przedziałach wiekowych następująco:

- w 2022: 30-40 lat było po jednym nauczycielu TPZ oraz PNZ, 40-50 lat było pięciu nauczycieli TPZ oraz jeden PNZ, 50-60 lat był jeden nauczyciel TPZ a powyżej 60 lat był jeden nauczyciel TP oraz dwóch PNZ.

W okresie kontrolowanym w BS II nie wystąpiły przypadki rezygnacji z prowadzenia zajęć lub zastępstw na naukę innego przedmiotu ze względu na braki kadrowe.

(akta kontroli str. 9-18, 73-80, 84)

1.3. Łączna liczba nauczycieli uczących w Szkole, w okresie objętym kontrolą, stanowiła 42 osoby, w tym w roku 2022/2023: 19 nauczycieli uczyło w BS I, 11 nauczycieli uczyło w BS II, zaś siedmiu nauczycieli uczyło zarówno w BS I i II.

²⁹ BS II utworzona została po raz pierwszy w roczniku 2022/2023 w trybie nauczania zaocznego.

³⁰ Uczący wyłącznie PNZ.

³¹ Uczący wyłącznie PNZ.

³² Uczący zarówno TPZ oraz PNZ.

W toku kontroli w zakresie posiadania wymaganych kwalifikacji przeprowadzono szczegółowe badanie na próbie 10 nauczycieli, którzy uczyli w roczniku 2022/2023³³, w tym sześćo uczących teoretycznej nauki zawodu oraz czworo uczących zarówno teoretycznej jak i praktycznej nauki zawodu.tj:

- Pięcioro nauczycieli uczących w BS I, w tym czworo uczących teoretycznej nauki zawodu oraz jedna osoba ucząca zarówno teoretycznej jak i praktycznej nauki zawodu
- Jedna osoba ucząca w BS II teoretycznej nauki zawodu
- Czworo nauczycieli uczących zarówno w BS I i II, w tym jedna osoba ucząca teoretycznej nauki zawodu oraz troje uczących zarówno teoretycznej jak i praktycznej nauki zawodu.

Na podstawie analizy dokumentów źródłowych (teczek osobowych nauczycieli BS I i II) stwierdzono, że spośród 10 nauczycieli objętych badaniem wszystkie osoby posiadały wymagane kwalifikacje, w tym ośmioro nauczycieli spełniało wymagania określone w §3 oraz dwie osoby spełniały wymagania określone w §6 Rozporządzenia w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli³⁴. Nie stwierdzono przypadków przydziału zajęć nauczycielom niezgodnie z posiadanymi przez nich kwalifikacjami w roku szkolnym 2022/2023.

(akta kontroli str. 9-18, 85-111, 117-133,241-242, 244)

1.4. Dyrektor Szkoły rokrocznie przyjmował wnioski od nauczycieli, sporządził na podstawie złożonych zapotrzebowań harmonogram dla kształcenia zawodowego nauczycieli oraz składał do Starosty Rawskiego do 31 października³⁵ danego roku wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego.

Po przeprowadzonej analizie wywiązywania się z obowiązku kształcenia i doskonalenia zawodowego³⁶ stwierdzono, że wszyscy nauczyciele objęci badaniem wywiązali się z obowiązku w zakresie doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy poprzez uczestniczenie w szkoleniach branżowych., w tym pięcioro nauczycieli spełniło wymagania określone w art. 70c ust 1. oraz pięcioro spełniło wymagania określone w art. 70c ust. 3 Ustawy – Karta Nauczyciela.

Dyrekcja oraz nauczyciele przygotowujący projekty europejskie podjęli inicjatywę objęcia szkoleń branżowych projektami europejskimi.

W latach objętych kontrolą realizowane były projekty unijne w ramach których objęto nauczycieli szkoleniami branżowymi, tj.: „Pracuj w branży HoReCa”, „Motoryzacja moja pasja”, „Akademia umiejętności”, „Akademia dodatkowych umiejętności” oraz „Nowe umiejętności – nowe możliwości” – projekt w ramach, którego zostały zrealizowane szkolenia branżowe dla MPS. W zakresie objętym kontrolą nauczyciele zrealizowali szkolenia w ramach projektów a pozostali wystąpili z wnioskami do dyrektora szkoły.

W zakresie składanych przez nauczycieli wniosków dot. szkoleń zawodowych, były one składane w formie deklaracji przystąpienia do projektu oraz wniosku nauczyciela

³³ Do próby wybrano nauczycieli uczących we wszystkich latach objętych kontrolą - sześciu oraz uczących co najmniej cztery lata nieprzerwanie w okresie kontrolowanym tj. czterech w tym przede wszystkim w roczniku 2022/2023.

³⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1575 ze zm.).

³⁵ Zgodnie z § 4 Rozporządzenia w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1653 ze zm.).

³⁶ Szczegółowym badaniem objęto 10 nauczycieli prowadzących kształcenie zawodowe w roku szkolnym 2022/2023 – opis próby do badania patrz pkt. 1.3. wystąpienia pokontrolnego.

do dyrektora szkoły. Jednocześnie dyrektor szkoły dokonał przeglądu zrealizowanych szkoleń poprzez stworzenie rejestru szkoleń branżowych.

(akta kontroli str. 9-18, 85-108, 134-244)

1.5. Dyrektor zapewnił bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w Centrum wynikające z Rozporządzenia MENiS *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*³⁷. W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono m.in. iż: plany ewakuacyjne umieszczono w widocznym miejscu, drogi ewakuacyjne były oznaczone w sposób wyraźny i trwałe, na terenie szkoły/placówki zapewniono równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk, otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia na terenie szkoły/placówki zakryto się odpowiednimi pokrywami lub trwale zabezpiecza w inny sposób, szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły/placówki zabezpieczone były w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniona była bieżąca ciepła i zimna woda oraz środki higieny osobistej, urządzenia sanitarno-higieniczne utrzymane były w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej, itd.

Przeprowadzone w badanym okresie siedem kontroli służb sanitarnych³⁸ oraz jedną Państwowej Straży Pożarnej³⁹, stwierdziły dwie drobne nieprawidłowości lub uchybienia w tym zakresie, które Dyrektor Szkoły niezwłocznie usunął.

W BS I jak i II w okresie kontrolowanym nie stwierdzono wypadków uczniów i nie sporządzano protokołów powypadkowych.

Stosownie do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 grudnia 2010 r. *w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania*⁴⁰, pomieszczenia Szkoły do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, zarówno BS I jak i BS II spełniały wymagania dla

³⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 ze zm. Dalej: Rozporządzenie *w sprawie bezpieczeństwa i higieny*.

³⁸ Protokoły z kontroli: Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi z dnia: 19 listopada 2019 r. – ocena stanu sanitarnego placówki – szkoły, pracowni praktycznej nauki zawodu, internatu oraz kontrola warunków pracy pracowników pracowni praktycznej nauki zawodu (stwierdzono w kilku pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów w części szkolnej brak ciepłej wody bieżącej oraz ubytki w nawierzchni w Sali gimnastycznej – nieprawidłowości usunięte w grudniu 2019 r.); Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej z dnia 11 marca 2021 r. – sprawdzenie wykonania zaleceń z kontroli WSSE z 19 listopada 2019 r. (bez zastrzeżeń); Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rawie Mazowieckiej z 8 grudnia 2021 r. – przestrzeganie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (bez zastrzeżeń); Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej z dnia 25 sierpnia 2022 r. – ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno – sanitarnych (bez zastrzeżeń); Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej z dnia 7 października 2022 r. – ocena stanu sanitarno – higienicznego otoczenia, bloku sportowego, sal zajęć, sanitariatów, ciągów komunikacyjnych, wyposażenia pracowni praktycznej nauki zawodu, internatu oraz nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy pracowników (stwierdzono, że powierzchnia ścian i sufitu w sali gimnastycznej była brudna z ubytkami farby, z widocznymi pęknięciami oraz zaciekami oraz zalecono zaktualizować rejestr chorób zawodowych); Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej z dnia 23 lutego 2023 r. – ocena stanu sanitarno – porządkowego szkoły, sal lekcyjnych, sanitariatów, otoczenia internatu oraz warsztatów warunki do praktycznej nauki zawodu (bez zastrzeżeń); Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Rawie Mazowieckiej z dnia 30 października 2023 r. – ocena stanu sanitarno – porządkowego szkoły, sal lekcyjnych, sanitariatów, ciągów komunikacyjnych, bloku sportowego, wyposażenia) oraz otoczenia obiektu, boiska, internatu i warunków do praktycznej nauki zawodu (bez zastrzeżeń) oraz stwierdzono usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w dniu 7 października 2022 r.)

³⁹ Protokół z kontroli Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej z dnia 22 kwietnia 2021 r. (przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz postępowanie z substancjami kontrolowanymi, nowymi substancjami i fluorowanymi gazami cieplarnianymi, w rozumieniu ustawy z 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2015 r. poz. 881), wykorzystywanymi w ochronie ppoż., a także systemami ochrony ppoż. oraz gaśnicami zawierającymi substancje kontrolowane, nowe substancje lub fluorowane gazy cieplarniane lub od nich uzależnionymi – bez zastrzeżeń).

⁴⁰ Dz. U. z 2011 r. nr 6, poz. 23 ze zm.

pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi⁴¹. Teren Szkoły został ogrodzony, poza dwoma odcinkami, tj.: pięciu metrów przy garażu i południowo-zachodnim narożniku działki Szkoły oraz dwóch metrów przy schodach przylegających do budynku garażu (dalej patrz sekcja nieprawidłowości). Do czasu zakończenia czynności kontrolnych⁴², brakujące ogrodzenie zostało uzupełnione.

BS I w okresie 2019 – 2023 prowadziła zajęcia (części lub całości) z zakresu praktycznego kształcenia zawodowego u pracodawców w ramach zawartych 18 umów, z czego w 2019/2020 brak, dwie w 2020/2021⁴³, trzy w 2021/2022⁴⁴, dwie w 2022/2023⁴⁵ i 11 w 2023/2024⁴⁶. Umowy te były realizowane dla zawodów: elektromechanik, elektryk, kucharz, sprzedawca i fryzjer.

Wszystkie zawarte przez Szkołę umowy z pracodawcami zawierały zapisy dotyczących obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy⁴⁷.

W BS II w roku szkolnym 2022/2023 nie prowadzono nauczania praktycznej nauki zawodu poza Szkołą. Dyrektor Centrum wyjaśnił, że zajęcia praktycznej nauki zawodu zostały przewidziane w drugim semestrze roku szkolnego 2023/2024 (II klasa).

Zgodnie z § 21 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, wszyscy pracownicy zatrudnieni w Szkole w okresie kontrolowanym posiadali aktualne szkolenie z zakresu bhp⁴⁸, które w swoim zakresie obejmowało m.in. szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Zgodnie z § 3 Rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w latach 2019-2023 przed rozpoczęciem roku szkolnego, Dyrektor Szkoły dokonywał kontroli obiektu pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa. Z przeprowadzonych kontroli sporządzano protokoły⁴⁹ przekazywane niezwłocznie do organu prowadzącego (Starosta Rawski), zgodnie z par. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Ponadto, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁰, budynek Szkoły oraz budynki, w których prowadzona była praktyczna nauka zawodu poddawane były okresowym, rocznym i pięcioletnim, kontrolom stanu technicznego. Stan techniczny obiektów Szkoły wg. protokołów przeglądów był dobry lub średni i zapewniał bezpieczne użytkowanie, a stwierdzone usterki zostały usunięte.

(akta kontroli str. 9-18, 44-49, 241-305, 736)

1.6. W wyniku przeprowadzonych oględzin 16 pomieszczeń dydaktycznych stwierdzono, że Szkoła posiadała odpowiednie warunki lokalowe oraz pracownie przedmiotowe wyposażone we wszystkie pomoce dydaktyczne i sprzęt, umożliwiające realizację podstawy programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa

⁴¹ Badanie na podstawie przeprowadzonych oględzin w Szkole w dniach 4 i 11 października 2023 r. Kontroli poddano pracownie przeznaczone do nauczania zawodu mechanik pojazdów samochodowych.

⁴² Oględziny terenu przeprowadzone w dniu 11 października 2023 r.

⁴³ Po jednej dla zawodu fryzjer i sprzedawca.

⁴⁴ Dwie dla zawodu elektryk i jedna dla zawodu sprzedawcy.

⁴⁵ Po jednej dla zawodu elektryk i elektromechanik.

⁴⁶ Dla zawodów: elektromechanik (jedna), elektryk (dwie), kucharz (pięć), sprzedawca (dwie) i fryzjer (jedna).

⁴⁷ Umowy zawierane były na trzyletni okres kształcenia ucznia. Zgodnie z §5 podmiot gospodarczy przyjmujący uczniów ma przekształcić w zakresie BHP i P.POŻ i udzielić instruktażu stanowiskowego a w §6 ust. 4 określono obowiązek m.in. zapewnienia stanowiska szkoleniowego zgodnie z wymaganiami BHP, odzież i obuwie ochronne/robocze i środki ochrony indywidualnej i osobistej oraz dostęp do pomieszczeń i urządzeń higieniczno – sanitarnych i socjalno – bytowych.

⁴⁸ Łącznie 84 pracowników, dla których wydano zaświadczenie o odbyciu szkolenia w zakresie bhp, zgodnie z § 3 Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 180, poz. 1860 ze zm.) a zakres przedmiotowy szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy obejmował m.in. nabycie umiejętności udzielenia pomocy osobie, która uległa wypadkowi (szkolenie było częścią obowiązkowego okresowego szkolenia bhp).

⁴⁹ Protokoły z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkoły z dnia: 29 sierpnia 2019 r., 30-31 sierpnia 2020 r., 24 sierpnia 2021 r., 29 sierpnia 2022 r. i 21 sierpnia 2023 r.

⁵⁰ Dz. U. z 2023 r., poz. 682 ze zm.

branżowego i przyjętych w Szkole programach nauczania⁵¹ (zarówno teoretycznych i praktycznych) dla zawodów⁵²:

- w ramach BS I mechanika pojazdów samochodowych;
- w ramach BS II Technika pojazdów samochodowych.

Wyposażenie pracowni i sal lekcyjnych spełniało wymagania Rozporządzenia w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Szkoła dla BS I w okresie kontrolowanym zawarła 18 umów⁵³ z zakresu kształcenia zawodowego u pracodawców (patrz również pkt 1.4. wystąpienia) w ramach których Dyrektor Szkoły prowadził stały nadzór pedagogiczny na podstawie art. 55 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy Prawo oświatowe m.in. w postaci: regularnych kontaktów z rodzicami w kwestii wyboru miejsca praktyk, spotkań informacyjnych z uczniami dotyczącymi przepisów BHP i ppoż oraz programu nauczania, udziału Kierownika szkolenia praktycznego w zebraniach z rodzicami w celu omówienia zasad realizacji zajęć praktycznych oraz hospitacją zajęć prowadzonych u przedsiębiorców, rozmowy z uczniami w zakresie zrealizowanego programu nauczania, rozmowy i wizyty w firmach w których realizowane są zajęcia praktyczne, przekazywanie programów nauczania pracodawcom oraz omawianie zasad ich realizacji, kontaktów telefonicznych i osobistych w celu bieżącej oceny pracy uczniów, oceny pracy młodzieży na zajęciach potwierdzona wpisami ocen semestralnych w dzienniku klasy oraz zawarcie stosownych wpisów w arkuszach ocen uczniów, analizy zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie przez uczniów szkolących się poza szkołą, udziałach uczniów w konkursach branżowych oraz ocena ich umiejętności w trakcie ich trwania.

W Szkole przygotowano *Plan nadzoru pedagogicznego* na każdy rok szkolny, uwzględniający kierunki realizacji polityki oświatowej państwa. Dokument ten wyznaczał kierunek działań zarządczych, dzięki któremu pozyskiwane są kluczowe informacje i dane dotyczące działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej jednostki systemu oświaty. Plan nadzoru zawierał tematykę i terminy przeprowadzania kontroli, zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań (np. szkolenia) i plan obserwacji prowadzonych przez nauczycieli zajęć. Po zakończeniu roku szkolnego nauczyciele sporządzali sprawozdania zawierające m.in. jego samoocenę w której odpowiadał na pytania dotyczące jego pracy dydaktycznej, rozwoju zawodowego i szkoleń, osiągnięć itp. Podsumowaniem nadzoru dyrektora szkoły był dokument *Sprawozdanie dyrektora szkoły z nadzoru pedagogicznego*. Zawierał on: określenie stopnia realizacji planu przyjętego na dany rok szkolny, wskazania trudności w jego realizacji, podania wyników, wniosków, spostrzeżeń i rekomendacji do wykorzystania w nowym roku szkolnym. Wraz z wdrożeniem dziennika elektronicznego, dyrektor szkoły wpisywał obserwacje do *Elektronicznego Rejestru obserwacji*.

Dyrektor szkoły wyjaśnił, że nadzór w szkole jest podzielony. Dyrektor deleguje zadania pozostałym członkom zespołu kierowniczego. Wyznaczony przez Dyrektora

⁵¹ Zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku nr 17 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 991 ze zm.) w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

⁵² Badanie przeprowadzono w ramach ustalonej próby do kontroli i wybrano zawody, które w roku 2023/2024 prowadziły kształcenie z największą liczbą uczniów, tj: *Mechanik pojazdów samochodowych 723103* – (98 uczniów) oraz *Technik pojazdów samochodowych 311513* – (52 uczniów). Oględziny wszystkich pracowni przedmiotów zawodowych obu zawodów przeprowadzono odpowiednio w dniu 11 i 19 października 2023 r.

⁵³ 2019/2020 – brak; 2020/2021 dwie; 2021/2022 – trzy; 2022/2023 – dwie oraz 2023/2024 - 11.

Kierownik Praktycznej nauki zawodu dokonuje obserwacji zajęć na terenie warsztatów szkolnych oraz nadzoruje zajęcia odbywające się u pracodawców z którymi szkoła ma podpisane umowy. (...)

Dla BS II Szkoła nie zawierała umów z zakresu kształcenia zawodowego u pracodawców, gdyż jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Szkoły praktyki zawodowe zostały przewidziane w II semestrze II klasy nauczania.

(akta kontroli str. 9-18, 44-56, 245, 302-367, 736, pismo nr 3 i 4,)

1.7. Szkoła w okresie objętym kontrolą zapewniła odpowiednią do potrzeb nauczania bazę szkolną, w tym wyposażenie pracowni dydaktycznych, w których odbywały się zajęcia w zakresie kształcenia zawodowego, co stwierdzono m.in. w toku oględzin. Potrzeby w zakresie wyposażenia i sprzętu niezbędnego do realizacji podstawy programowej oraz przyjętych programów nauczania były identyfikowane na podstawie wniosków przedstawianych przez nauczycieli, opracowywanych diagnoz oraz wskazań i wytycznych do egzaminów, przy czym wnioski przedkładane przez nauczycieli nie miały charakteru sformalizowanego.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora nauczyciele przedstawiali wnioski o doposażenie pracowni zawodowych, nie były one sformalizowane, były zbierane i stanowiły podstawę do dokonywania zakupów w ramach projektów szkolnych (...), proces zbierania zapotrzebowań kończy się umieszczeniem ich w planowanych zakupach do projektów, a same założenia projektów często były modyfikowane do potrzeb nauczycieli.

W okresie objętym kontrolą przygotowano trzy diagnozy⁵⁴ będące przedmiotem wniosków o dofinansowanie, przy czym dwie z nich dotyczyły projektów zrealizowanych w latach 2018-2022 oraz jedna dotyczyła projektu planowanego do realizacji, do dnia zakończenia kontroli projekt ten nie był jeszcze w fazie realizacji a jedynie w trakcie procedowania.

W ramach diagnozy z 2017 r. zapotrzebowanie obejmowało m.in.: plac manewrowy, pracownia przepisów ruchu drogowego, a także pracownie: mechatroniki samochodowej, elektrotechniki i elektroniki oraz obróbki ręcznej i maszynowej metali dla zawodu elektromechanik pojazdów samochodowych.

W ramach diagnozy z 2021 r. zapotrzebowanie obejmowało m.in. zestaw wyposażenia dla systemu klimatyzacji samochodowej, a także wyposażenie pracowni dla zawodu kucharz oraz dla zawodu technik żywienia i usług gastronomicznych.

W ramach diagnozy z 2023 r., dotyczącej projektu, którego realizacja jeszcze się nie rozpoczęła, zapotrzebowanie obejmowało m.in. wyposażenie pracowni dla zawodu kucharz oraz dla zawodu technik pojazdów samochodowych.

W okresie objętym kontrolą dla BS I i II⁵⁵ zrealizowano następujące potrzeby w zakresie zakupu sprzętu i wyposażenia:

- w roku szkolnym 2018/2019 – zrealizowano łącznie zakupy za kwotę 352 tys. zł na budowę placu manewrowego, wyposażenia pracowni mechatroniki samochodowej, pracowni obróbki ręcznej i maszynowej metali, pracowni elektrotechniki i elektroniki samochodowej oraz pracowni przepisów ruchu drogowego.
- w roku szkolnym 2019/2020 – zrealizowano łącznie zakupy za kwotę 74 tys. zł na wyposażenie pracowni elektrotechniki i elektroniki samochodowej

⁵⁴ Zatwierdzone przez Zarząd Powiatu Rawskiego Uchwałą nr 355/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r., Uchwałą nr 351/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. oraz Uchwałą nr 631/2023 z dnia 8 sierpnia 2023 r.

⁵⁵ BS II została uruchomiona od rocznika 2022/2023 a sprzęt zakupywany przez Szkołę był również wykorzystywany do nauczania w ramach nauczanych w niej zawodów.

- w roku szkolnym 2021/2022 – zrealizowano łącznie zakupy za kwotę 67,5 tys. zł na zestaw wyposażenia do pracowni – warsztaty szkolne – m.in. stację klimatyzacji, urządzenie do napełniania i diagnostyki instalacji klimatyzacji oraz urządzenie do diagnozy i obsługi instalacji klimatyzacji a także elementy instalacji sprężonego powietrza.

(akta kontroli str. 9-18, 81-83, 142-240, 302-307, 368-391, 736)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Teren Szkoły nie był w pełni ogrodzony, tj.: na odcinku pięciu metrów przy garażu i południowo-zachodnim narożniku działki Szkoły oraz dwóch metrów przy schodach przylegających do budynku garażu. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust 1 Rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Szkoły wynikało to z aktów wandalizmu. (...) Szkoła była wielokrotnie okradana przez osoby poszukujące „metal”. Rozbudowany system monitoringu ograniczył to zjawisko, ale czasami dochodzi na terenie szkoły do drobnych kradzieży. Tak było również w przypadku stwierdzonego podczas kontroli braku fragmentu ogrodzenia wykonanego ze stalowej siatki. Po stwierdzeniu braku fragmentu ogrodzeń, pracownicy szkoły uzupełnili braki w ogrodzeniu. Obecnie konserwator co tydzień dokonuje obchodu ogrodzenia szkoły i sprawdza stan ogrodzenia.

Do czasu zakończenia kontroli NIK, ww. brakujące elementy ogrodzenia zostały przez Szkołę uzupełnione⁵⁶.

(akta kontroli str. 44-49, 246-251, 736)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szkoły w obszarze zapewnienia warunków do kształcenia zawodowego. Nauczyciele realizujący nauczanie przedmiotów zawodowych posiadali kwalifikacje zgodne z wymaganiami do prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych oraz wywiązywali się z obowiązku kształcenia i doskonalenia zawodowego. Dyrektor Szkoły zapewnił odpowiednią bazę dydaktyczną do realizacji kształcenia zawodowego, a zajęcia prowadzone były w bezpiecznych i higienicznych warunkach.

2. Realizacja procesu kształcenia.

OBSZAR
Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą struktura kształcenia w BS I nie podlegała istotnym zmianom. W Szkole prowadzono kształcenie w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca i kucharz. Dodatkowo Szkoła prowadziła kształcenie w formie oddziału/klasy wielozawodowej (patrz pkt. 1.1 wystąpienia pokontrolnego). W kontrolowanym okresie szkoła nie zrezygnowała z kształcenia w żadnym zawodzie.

Na rok szkolny 2019/2020 Szkoła wystąpiła i otrzymała pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi⁵⁷ w sprawie utworzenia nowego kierunku kształcenia w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych.

W 2022 roku Szkoła uzyskała ponownie pozytywną opinię⁵⁸ Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy dla kształcenia w zawodach: mechanik pojazdów samochodowych (mps), kucharz, sprzedawca i elektromechanik pojazdów samochodowych. Ponadto

⁵⁶ Oględziny z dnia 11 października 2023 r.

⁵⁷ Uchwała nr 39 Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi z dnia 22 marca 2019 r.

⁵⁸ Pismo Dyrektora Szkoły z 30 maja 2022 r. wraz wnioskami dla poszczególnych zawodów w BS I i II oraz Uchwała nr 112 Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi z dnia 15 czerwca 2022 r.

dla kształcenia w zawodach BS II uzyskała pozytywną opinię dla: technika pojazdów samochodowych oraz technika żywienia i usług gastronomicznych.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że mimo zapotrzebowania rynku pracy zawodów elektromechanika nie znalazł uznania wśród absolwentów szkół podstawowych z powiatu rawskiego, (...) pomimo że szkoła posiada bazę techno-dydaktyczną. Podobna sytuacja dotyczy zawodu sprzedawca. (...) Aby szkoła była w stanie wytworzyć niezbędne wyposażenie dla kształcenia w nowym zawodzie potrzeba nie mniej niż trzy lata oraz znaczące nakłady finansowe. W przygotowaniu nowego zawodu należy zadbać również o przygotowanie kadry poprzez przekwalifikowanie własnych nauczycieli lub zatrudnienie specjalistów. W okresie kontroli szkoła wdrożyła zawód elektromechanik. (...) Jednak nie zainteresowały one kandydatów do szkoły, chociaż znalazła dla nich zainteresowanych pracodawców (Foodservice i Medalbud). Podsumowując, aby szkoła mogła otworzyć nowy zawód muszą zaistnieć wspólnie trzy przesłanki: zapotrzebowanie rynku, wyposażenie techniczne i dydaktyczne szkoły oraz zainteresowanie kandydatów do szkoły. (...) Nawet jeśli zmniejszył się nabór w zawodzie elektromechanik, to i tak pojedynczy chętni mogli zdobyć potrzebne im kwalifikacje poprzez naukę w oddziale wielozawodowym (...).

Wszystkie kierunki kształcenia zawodowego w Szkole⁵⁹ w ramach BS I (poza zawodami: fotograf⁶⁰ i sprzedawca w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021) w całym okresie objętym kontrolą, znajdowały się w wykazach zawodów szkolnictwa branżowego, dla których prognozowane było istotne bądź umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników w województwie łódzkim⁶¹, przy czym:

- dla zawodów: elektryk⁶² i elektromechanik (kształcenie tylko w roczniku 2023/2024);
- dla zawodów: elektromechanik pojazdów samochodowych⁶³, mechanik pojazdów samochodowych⁶⁴, monter sieci i instalacji sanitarnych (kształcenie tylko w roczniku 2019/2020), operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego⁶⁵ (kształcenie w rocznikach 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022), stolarz (kształcenie w rocznikach 2022/2023 i 2023/2024), cukiernik (kształcenie w rocznikach 2022/2023 i 2023/2024), krawiec (kształcenie w roczniku 2023/2024), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (kształcenie w roczniku 2023/2024), murarz tynkarz (kształcenie w roczniku 2023/2024) w całym okresie objętym kontrolą prognozowano istotne zapotrzebowanie na pracowników;
- dla zawodów: kucharz, sprzedawca, fotograf i fryzjer w całym okresie objętym kontrolą prognozowano umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

W przypadku niektórych zawodów np. fryzjer lub sprzedawca, nauka odbywała się poza Szkołą, w miejscu pracy u pracodawcy, z którym rodzice ucznia zawarli umowę dotyczącą praktycznej nauki zawodu. Uzupełnieniem dla zajęć praktycznych było kształcenie teoretyczne organizowane m.in. przez Centra Kształcenia Ustawicznego lub inne instytucje organizujące specjalne turnusy doksztalcania teoretycznego.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że (...) Stosowne obwieszczenie MEN ma znaczenie przy wystawianiu przez WRRP opinii na temat nowych kierunków kształcenia. Zawód

⁵⁹ W których odbywało się faktyczne kształcenie w danym roku szkolnym.

⁶⁰ W ramach oddziału wielozawodowego.

⁶¹ Zgodnie z Obwieszczeniami Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy odpowiednio z lat 2019, 2020, 2021, 2022 oraz 2023.

⁶² Z wyjątkiem rocznika 2023/2024 – istotne.

⁶³ Z wyjątkiem rocznika 2019/2020 – umiarkowane.

⁶⁴ Z wyjątkiem rocznika 2019/2020 – umiarkowane.

⁶⁵ Z wyjątkiem rocznika 2021/2022 – umiarkowane.

sprzedawca nie był nowy. Proces uczenia tego zawodu został zapoczątkowany w latach poprzedzających 2019 rok, w którym zaistniał obowiązek pozyskania stosownej opinii. Jednocześnie w okresie do 31 sierpnia 2022 obowiązywały dotychczasowe decyzje o otwarciu kierunku. (...) W roku 2022 zawód sprzedawca był już wpisany do Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, jako zawód o zapotrzebowaniu umiarkowanym.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły zgodnie z art. 68 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2019 r., poz. 1148 ze zm.) Dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, ustala zawody, w których kształci szkoła, po uzyskaniu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy⁶⁶ z 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2019 r., poz. 1482 ze zm.), nawiązaniu współpracy z pracodawcą którego działalność jest związana z danym zawodem w ramach porozumienia, o których mowa w art. 120a ust. 1 ustawy, obejmujących co najmniej jeden cykl kształcenia w danym zawodzie.(...) Zgodnie z art. 22 ust. 5c. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - opinia o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy jest wydawana na okres 5 lat, z zastrzeżeniem art. 68 ust. 7b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe. (...) Opinie wojewódzkich rad rynku pracy oraz powiatowych rad rynku pracy, wydane przed dniem 1 stycznia 2019 r., zachowują moc do 31 sierpnia 2022 r. Zgodnie z tym zapisem dyrektor szkoły miał obowiązek wystąpić o opinie WRRP w Łodzi przez wskazana datą i tak uczynił.

Wszystkie kierunki kształcenia zawodowego w Szkole⁶⁷ w ramach BS II w całym okresie objętym kontrolą, znajdowały się w wykazach zawodów szkolnictwa branżowego, dla których prognozowane było istotne bądź umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników w województwie łódzkim⁶⁸, przy czym:

- dla zawodu technik pojazdów samochodowych w całym okresie objętym kontrolą prognozowano istotne zapotrzebowanie na pracowników;
- dla zawodu technik żywienia i usług gastronomicznych w całym okresie objętym kontrolą prognozowano umiarkowane zapotrzebowanie na pracowników.

Szkoła uzyskała zgodę organu prowadzącego na uruchomienie nowego kierunku kształcenia w BS I⁶⁹ oraz założenia publicznej szkoły ponadpodstawowej, dwuletniej Branżowej Szkoły II stopnia oraz włączenia jej do Zespołu Szkół - Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej⁷⁰.

Szkoła prowadziła systematyczną obserwację rynku pracy, m.in. poprzez analizę dokumentów tworzonych przez MEIN, samorządy, Powiatowy Urząd Pracy, prognoza MEIN na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy oraz nieformalną analizę zapotrzebowania u pracodawców.

⁶⁶ Wojewódzka Rada Rynku Pracy działając na podstawie art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. oraz § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie rad rynku pracy (Dz.U. z 2014 r., poz. 630), wydaje opinie w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, w tym opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

⁶⁷ W których odbywało się faktyczne kształcenie w danym roku szkolnym.

⁶⁸ Zgodnie z Obwieszczeniami Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy odpowiednio z lat 2022 oraz 2023.

⁶⁹ Pismo Starostwa Rawskiego z dnia 22 marca 2018 r., znak WPS.III.4323.22.2018.MS.

⁷⁰ Uchwała Nr XIX/134/2020 Rady Powiatu Rawskiego w Rawie Mazowieckiej z dnia 5 czerwca 2020 r.

Szkoła prowadziła badania i spotkania z pracodawcami w celu uzyskania opinii na temat absolwentów i jakości kształcenia w celu dostosowania oferty kształcenia do wymagań rynku pracy, jednakże jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *aktualnie osiągnęła kres modyfikacji swojej oferty. Opisane powyżej przesłanki wskazują, że elastyczność szkoły w modyfikacji oferty jest już dosyć znikoma. Jednak szkoła cały czas prowadzi kształcenie młodocianych pracowników. Klasa wielozawodowa jest najlepszą formułą dostosowującą możliwości szkoły do potrzeb rynku pracy, albowiem to sam pracodawca kieruje ucznia do szkoły (...).*

Szkoła nawiązywała współpracę ze sferą biznesu i kontaktowała się z pracodawcami na lokalnym rynku pracy w celu dostosowania oferty kształcenia do ich wymagań. Ponadto współpracowała z instytucjami wspierającymi doradztwo zawodowe wśród młodzieży. Należą do nich np. Komenda hufca pracy, Młodzieżowe Centrum Kariery OHP, Powiatowy Urząd Pracy.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *konsultacje z firmami działającymi na naszym rynku są praktycznie permanentne. Przedstawiciele firm docierają do szkoły osobiście. Spotykają się ze szkołą również podczas Targów Pracy oraz w spotkaniach z kierownikiem praktycznej nauki zawodu. Targi pracy to forma współpracy z rynkiem rozwijana wraz z Powiatowym Urzędem Pracy. Od dwóch lat w szkole spotykają się pracodawcy, uczniowie i instytucje zainteresowane rynkiem pracy w powiecie rawskim. W zeszłym roku było to trzech wystawców zaś w bieżącym 13⁷¹. PUP w Rawie Mazowieckiej uznał to działanie za nowatorskie w zakresie powiązania rynku pracy ze szkołą i jej ofertą. Firmy te należą do największych w naszym rejonie i prezentują atrakcyjną ofertę dla naszych uczniów. Jednocześnie targi połączone są z mniej formalnymi spotkaniami na których możemy dokonywać spotkań pracodawców ze szkołą.*

Dla BS I Szkoła wykorzystywała m.in. Klub Absolwenta i Raporty z monitoringu karier absolwentów, którzy ukończyli branżową szkołę I stopnia⁷² pozyskiwane z platformy SIO do obserwacji sukcesów zawodowych absolwentów.

Dla BS II nie istnieją dane dotyczące absolwentów, gdyż pierwszy rocznik zakończy naukę w 2023/2024.

Jak wyjaśnił Dyrektor (...) *znacząca grupa absolwentów kontynuuje naukę w szkole II stopnia. W roku szkolnym 2022/23 51 uczniów podjęło edukację w drugich kwalifikacjach w branży motoryzacyjnej i gastronomicznej. Obecnie większość z nich uczy się w klasie drugiej w semestrze III. Pozostali absolwenci znaleźli zatrudnienie na lokalnym lub regionalnym rynku pracy. Wynika to bezpośrednio z Prognozy MEiN, w której wszystkie zawody nauczane w szkole są zawodami deficytowymi. Również absolwenci klas wielozawodowych, łatwo odnajdują się na rynku odnajdują się na rynku pracy, bo właściwie to pracodawcy kierują ich do naszej szkoły w celu odbycia formalnego wykształcenia.*

(akta kontroli str. 9-43, 63-66, 392-471)

2.2. W Szkole obowiązywał Szkolny zestaw programów nauczania opracowany i dopuszczony do stosowania zgodnie z wymaganiami art. 22a ustawy o systemie oświaty. Przyjęte do stosowania programy nauczania ujęte zostały w szkolnym zestawie programów nauczania.

⁷¹ M.in. PRIVATE LABEL TISSUE, YANGTZE OPTICAL FIBRE AND CABLE, CDF, LEASING TEAM, Job Impulse Polska, MGL, POLSTER ELEKTRONIKA, Sienkiewicz MAT-BUD.

⁷² Dokument wygenerowany przez platformę SIO dla rocznika 2019/2020 i 2020/2021. <https://infozawodowe.mein.gov.pl/aktualnosci/monitoring-karier-absolwentow-20>

Badaniem kontrolnym objęto programy nauczania przyjęte do stosowania w roku szkolnym 2022/2023 w BS I, w zawodach: kucharz⁷³, mechanik pojazdów samochodowych⁷⁴ i elektromechanik pojazdów samochodowych⁷⁵ oraz w BS II, w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych⁷⁶ i technik pojazdów samochodowych⁷⁷.

Przyjęte do stosowania programy nauczania zostały zaopiniowane pozytywnie uchwałami Rady Pedagogicznej⁷⁸, co było zgodnie z art. 22a ust. 2-7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.⁷⁹

(akta kontroli str. 19-43, 472-491, 736)

2.3. W Szkole, w okresie objętym kontrolą zachowano odpowiedni wymiar godzin konieczny do osiągnięcia efektów kształcenia zawodowego, określony w ramowych planach nauczania oraz w podstawach programowych.

Badanie w tym zakresie przeprowadzono w ośmiu oddziałach BS I i II, łącznie dla czterech zawodów, w roku szkolnym 2022/2023⁸⁰.

W BS I zbadano kształcenie w dwóch zawodach – kucharz, w ramach kwalifikacji zawodowej HGT.02 oraz mechanik pojazdów samochodowych w ramach kwalifikacji zawodowej MOT.05. W każdym z tych zawodów liczba godzin realizowanych przedmiotów zawodowych była zgodna z ich liczbą określoną w ramowych planach i podstawie programowej określonych przez Ministra Edukacji Narodowej dla danego typu szkół i zawodów.

W BS II również zbadano kształcenie w dwóch zawodach – technik żywienia i usług gastronomicznych, w ramach kwalifikacji zawodowej HGT.12 oraz technik pojazdów samochodowych w ramach kwalifikacji zawodowej MOT.06. W każdym z tych zawodów liczba godzin realizowanych przedmiotów zawodowych była zgodna z ich liczbą określoną w ramowych planach i podstawie programowej określonych przez Ministra Edukacji Narodowej dla danego typu szkół i zawodów.

Zrealizowany w roku szkolnym 2022/2023 wymiar zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów kształcenia zawodowego był zgodny z przyjętymi planami nauczania.

(akta kontroli str. Dokumentacja, 19-43, 112-116, 132-133, 489-502)

2.4. Dla każdego roku szkolnego⁸¹ w latach 2019 – 2023 został opracowany dokument pn. *Program realizacji doradztwa zawodowego/wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego* a Dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady

⁷³ Nr programu ZSCEZIU/BS1/2019/020.

⁷⁴ Nr programu ZSCEZIU/BS1/2019/019.

⁷⁵ Nr programu ZSCEZIU/BS1/2019/019.

⁷⁶ Nr programu ZSCEZIU/BSII/2022/002.

⁷⁷ Nr programu ZSCEZIU/BSII/2022/001.

⁷⁸ Uchwała nr 08/2018/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. oraz Uchwała nr 11/2021/2022 z dnia 26 czerwca 2022 r.

⁷⁹ Dz.U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.

⁸⁰ W których w roku szkolnym 2022/2023 prowadzono kształcenie w zawodach: kucharz 512001, w ramach kwalifikacji HGT.02 – przygotowanie i wydawanie dań; technik żywienia i usług gastronomicznych 343404, w ramach kwalifikacji HGT.12 – organizacja żywienia i usług gastronomicznych; mechanik pojazdów samochodowych 723103, w ramach kwalifikacji MOT.05 – obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych oraz technik pojazdów samochodowych 311513, w ramach kwalifikacji MOT.06 – organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.

⁸¹ 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024

pedagogicznej⁸² zatwierdzał go w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego⁸³. Analiza wykazała, że zarówno dla BS I jak i II⁸⁴:

- a) Został on sporządzony na podstawie zatwierzonego dokumentu pn. *Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (...)*, zgodnie § 4 ust. 1 oraz ust. 4 Rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego⁸⁵.
- b) *Programy realizacji doradztwa zawodowego* zostały sporządzone przez doradców zawodowych⁸⁶ zgodnie z § 4 ust. 2 ww. Rozporządzenia.
- c) Programy realizacji doradztwa zawodowego zawierały treści programowe oraz działania związane z realizacją doradztwa zawodowego (w tym tematykę działań, metody i formy realizacji działań, w tym liczbę godzin lekcyjnych w cyklu kształcenia jakie przeznaczono na działania z zakresu doradztwa zawodowego, terminy, osoby odpowiedzialne za ich realizację), wskazane w § 2 pkt 4, 6, 7 oraz § 4 ust. 2 ww. Rozporządzenia.
- d) Dla roku szkolnego 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 dla BS I przygotowano *Program realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (...) określający w wymiarze 10 godzin w cyklu nauki*⁸⁷ opisujący zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego wymagane w programie nauczania.
- e) Dla każdego roku szkolnego objętego kontrolą sporządzono *Raport z realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (...)* uwzględniający i opisujący wykonane zadania objęte Programem doradztwa zawodowego.
- f) W każdym roku szkolnym podejmowano działania związane z realizacją doradztwa zawodowego zgodnie z programem m.in. w roku szkolnym 2022/2023 dla BS I zrealizowano:
  - zajęcia indywidualne z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego w ramach projektu „*Nowe umiejętności – nowe możliwości*”, gdzie każdy uczestnik został objęty indywidualnymi konsultacjami doradczymi w wymiarze trzech godzin;
  - Przez cały rok szkolny uczniowie i ich rodzice mogli korzystać z indywidualnego doradztwa i poradnictwa edukacyjno – zawodowego na terenie szkoły. Rozmowy doradcze miały m.in. za zadanie wspierać uczniów i rodziców w podejmowaniu decyzji dot. zmian wyboru zawodu/szkoły.
  - Dla poszczególnych klas we współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery OHP w Rawie Mazowieckiej zostały zorganizowane zajęcia w dwóch tematykach⁸⁸ oraz w ramach *Tygodnia Przedsiębiorczości* zorganizowano warsztaty „*Jestem Przedsiębiorczy*”.
  - W dniach 17-18.10.2022 odbyły się spotkania uczniów z pracownikami Urzędu Pracy i przedstawicielami firm w ramach „IX Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery w Powiecie Rawskim”.
  - Przeprowadzono z wychowawcami zajęcia w klasach rozwijające umiejętności efektywnego komunikowania się, autoprezentacji, prowadzenia negocjacji, dyskusji i mediacji.

⁸² Uchwały Rady Pedagogicznej: nr 09/2019/2020 z dnia 28 sierpnia 2019 r., nr 11/2020/2021 z dnia 28 sierpnia 2020 r., nr 12/2021/2022 z dnia 26 sierpnia 2021 r.; 14/2022/2023 z dnia 29 sierpnia 2022 r.; 12/2023/2024 z dnia 31 sierpnia 2023 r.

⁸³ Data zatwierdzenia dokumentu na rok: 2019/2020 – 3 września 2019 r.; 2020/2021 – 1 września 2020 r.; 2021/2022 – 1 września 2021 r.; 2022/2023 – 1 września 2022 r.; 2023/2024 – 4 września 2023 r.

⁸⁴ Dokumenty obowiązujące na rok szkolny 2022/2023 i 2023/2024, zgodnie z rozpoczęciem funkcjonowania BS II w Szkole.

⁸⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).

⁸⁶ Pracownicy mieli ukończone studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego.

⁸⁷ Dokumenty zatwierdzone przez Dyrektora Szkoły na rok: 2021/2022 – 1 września 2021/2022; 2022/2023 – 1 września 2022 r.; 2023/2024 – 11 września 2023 r.

⁸⁸ Temat 1 – Nabywanie umiejętności wyboru ofert pracy – dobieranie ofert pracy do swoich kwalifikacji. Temat 2 – Kształtowanie umiejętności poszukiwania pracy – skuteczne poruszanie się po rynku pracy.

- Uczestnicząc w praktykach zawodowych i stażach, organizowanych przez kierownika szkolenia praktycznego, młodzież zapoznała się z zakresem obowiązków wynikających z podjęcia pracy w swoim zawodzie i poznała zakłady pracy.
- Udostępniano materiały w celu aktualizowania wiedzy dotyczącej budowania ścieżki kariery zawodowej, rekrutacji na uczelnie wyższe oraz tworzenia dokumentów aplikacyjnych.

Od października 2022 r. zajęcia z doradztwa zawodowego objęły słuchaczy BS II, którzy uczestniczyli w indywidualnych formach doradztwa, gdyż zajęcia w szkole prowadzone były w trybie zaocznym. Słuchacze zgłaszali się na indywidualne konsultacje dotyczące dalszej ścieżki kariery, możliwości kontynuowania edukacji po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, rozpoznawania własnych zasobów, sporządzania dokumentów, targów pracy i kursów doskonalających.

Ponadto jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły program nauczania dla BS II nie przewidywał w siatce zajęć przedmiotu związanego z doradztwem zawodowym.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły (...) w wyniku wewnętrznych analiz zajęcia doradztwa zawodowego zostały wpisane do planu nauczania w klasie III branżowej szkoły I stopnia. Jednym z najistotniejszych efektów działań związanych z doradztwem zawodowym jest uruchomienie branżowej szkoły II stopnia. Uczniowie kończący klasę trzecią w branży gastronomicznej i motoryzacyjnej stali się pierwszymi uczniami w tej nowej szkole. Poza pracodawcami i osobistymi aspiracjami uczniowie zostali przekonani również działaniami z doradztwa zawodowego. Szkoła wykorzystuje również współpracę z instytucjami około szkolnymi. Szczególnie z hufcem OHP i Młodzieżowym Centrum kariery OHP.

(akta kontroli str. 19-43, 50-56, 503-625)

2.5. Szkoła dla BS I, w okresie objętym kontrolą, oferowała uczniom przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, dodatkowych uprawnień zawodowych oraz kwalifikacji rynkowych m.in. w ramach realizowanych projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020⁸⁹. Oferowano zarówno kursy nadające kwalifikacje tj. prowadzące do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych jak również prowadzące do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych. Kursy skorelowane były z zawodami kucharz, elektromechanik i mechanik pojazdów samochodowych, m.in. w ramach projektu „*Motoryzacja moja pasja*” tj. Kurs spawania metodą TIG-141, czyli spawania łukowego elektrodą wolframową (160h), Kurs *Akademia bezpiecznej i ekonomicznej jazdy*, Kurs konstruowania pojazdu typu Trajka do driftu (40h), a także w ramach projektu „*Pracuj w branży HoReCa⁹⁰*” m.in.: Kurs projektowania dań restauracyjnych i foodparing (8h), Nowe trendy sztuki kulinarnej (32h) oraz Kurs dekoracji tortów i ciast (30h).

Oprócz tego współpracujący ze Szkołą Hufiec OHP realizował projekt „*Aktywni Górą*”, w którym uczestniczyło dziesięcioro uczniów. Na projekt składały się m.in. dodatkowe kursy zawodowe z branż w których kształcą się uczniowie oddziału wielozawodowego. Uczestniczyli również w warsztatach typu kreowanie wizerunku profesjonalnego pracownika, spotkaniach z psychologiem oraz wycieczkach do wybranych zakładów pracy. Jednocześnie uczniowie BS I nie uczestniczyli w kursach nadających kwalifikacje.

⁸⁹ Oś priorytetowa XI Edukacja Kwalifikacje Umiejętności. Działanie XI.3 Kształcenie zawodowe

⁹⁰ HoReCa – branża hotelowo-restauracyjno-cateringowa.

Jak wyjaśnił Dyrektor *Uczniowie szkoły branżowej I stopnia, będąc uczniami klas I-III nie mieli wszyscy ukończonych 18 lat, wskutek czego nie mogli m.in. wybrać kursu prawa jazdy kat. C+CE i kwalifikacji wstępnej pełnej. Z kolei w szkole branżowej II stopnia nie oferowano kursów w ramach składanych projektów, ponieważ konkursy, w których uczestniczyła Szkoła pozwalały dofinansować szkolenia/kursy dla młodzieży a nie dla dorosłych.*

Dla BS II zostały zaplanowane działania⁹¹ w celu umożliwienia zdobywania nowych kwalifikacji/uprawnień lub nabywania dodatkowych umiejętności na kursach zawodowych na II półroczu 2024 r, tj dla zawodu Technik pojazdów samochodowych: kurs prawa jazdy kat C, CE, kurs spawania metodą TIG, kurs uprawnień SEP a dla zawodu Technik żywienia i usług gastronomicznych: kurs barmański, kurs organizacji konferencji, kurs manager gastronomii.

(akta kontroli str. 19-43, 142-240)

2.6. W okresie kontrolowanym Szkoła organizowała praktyczną naukę zawodu dla uczniów BS I w formie dwóch rodzajów umów:

- a) 123 o pracę w celu przygotowania zawodowego⁹², zawartej między młodocianym a pracodawcą (§4 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu⁹³),
- b) 18 umów (patrz pkt. 1.5. i 1.6. wystąpienia pokontrolnego) o praktyczną naukę zawodu, zawartej między dyrektorem szkoły a pracodawcą przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu (§4 ust. 2 Rozporządzenia). We wszystkich umowach zawarto obowiązek realizacji obowiązującego i dostarczonego przez szkołę programu stanowiącego załącznik do umowy.

W Szkole nie organizowano praktycznej nauki zawodu określonej w art. 121a ust 1-5 ustawy Prawo oświatowe tj. staż w rzeczywistych warunkach pracy, tzw. "staż uczniowski" ze względu na brak zainteresowania uczniów i pracodawców.

Na podstawie przeanalizowanych 67 umów⁹⁴ z młodocianymi (§4 ust. 1 ww. Rozporządzenia) oraz 18 umów zawartych z pracodawcą przez Dyrektora Szkoły ustalono, że Szkoła (lub pracodawca) określiła w każdej z nich obowiązek realizacji programu nauczania umieszczając w nich zapisy⁹⁵ oraz udostępniając dla przedsiębiorców/podmiotów przyjmujących wymaganą podstawę programową na swojej stronie internetowej⁹⁶.

Dla BS II, Szkoła nie zawierała umów z pracodawcami do zakończenia kontroli NIK dla zajęć/nauczania z zakresu praktycznego kształcenia zawodowego w formie kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły, *kwalifikacyjne kursy zawodowe to forma kształcenia osób dorosłych oraz uzupełnienia swojego wykształcenia. Kwalifikacyjny kurs zawodowy to kurs prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodach w zakresie jednej kwalifikacji. (...)*

⁹¹ Szkoła zaplanowała pozyskać dofinansowanie z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 w roku 2024. Konkurs dający możliwość uzyskania dofinansowania jest zaplanowany na luty 2024.

⁹² Z czego: 18 w roczniku 2019/2020, 10 w roczniku 2020/2021, 14 umów w 2021/2022, 53 umowy w roczniku 2022/2023 oraz 28 w roczniku 2023/2024. Umowy zawierane na cały trzyletni cykl kształcenia zawodowego ucznia.

⁹³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 391). Dalej Rozporządzenie pnz.

⁹⁴ Umowy dla młodocianych uczniów z zestawienia – pozycje od 1 do 53 i od 82 do 95, m.in. dla zawodów: cukiernik (jedna), elektromechanik (dwie), elektryk (jedna), fryzjer (26), krawiec (jedna), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (dwie), mechanik pojazdów samochodowych (22), sprzedawca (12). Umowy były zawierane poprzez Cech Rzemiosł Różnych (41 umów) oraz bezpośrednio pomiędzy młodocianym uczniem a pracodawcą (26 umów). Wszystkie umowy były zawierane na cały trzyletni okres kształcenia ucznia w BS I.

⁹⁵ W umowach Szkoły z przedsiębiorcami w §3 umowy a w umowach z młodocianymi uczniami w rozdziale IV po stronie obowiązków pracodawcy (rzemieślnika).

⁹⁶ <https://gorka.rawa-kopernik.pl/praktyki-zawodowe/>

Szkoła organizuje KKZ w drugiej kwalifikacji wyodrębnionej dla zawodu technik pojazdów samochodowych i technik żywienia i usług gastronomicznych. Jednymi uczestnikami organizowanych w szkole KKZ są nasi absolwenci, którzy ukończyli branżową szkołę I stopnia w zawodach MPS i kucharz. Zajęcia w dwóch KKZ realizowali wszyscy słuchacze branżowej szkoły II stopnia tj. 51; 30 pobierało teoretyczną i praktyczną naukę zawodu w zakresie kwalifikacji MOT 6 (mechanicy), zaś 21 w zakresie kwalifikacji HGT. 12 (kucharze). (...) W ramach KKZ nie są zawierane umowy z pracodawcami, gdyż całość kształcenia realizowana jest w oparciu o posiadaną bazę szkoły.

Szkoła zapewniała uczniom BS I ubezpieczenie NNW⁹⁷ w formie dobrowolnego ubezpieczenia grupowego wykupywanego przez uczniów⁹⁸ lub oświadczenia rodziców, że takie zostało przez opiekuna zapewnione (patrz dalej sekcja nieprawidłowości).

Dla BS II wykupienie ubezpieczenia dla uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu przewidywane jest ze środków budżetowych szkoły dopiero w przypadku, kiedy szkoła pozyska informację, którzy uczniowie i gdzie będą realizować praktyki zawodowe (II semestr 2023/2024).

Dyrektor Szkoły przygotował dokumenty w formie zarządzeń regulujące pracę szkoły w warunkach epidemii COVID - 19. Zawierały one procedury postępowania w okresie zagrożenia pandemicznego. Ostateczna wersja dokumentu przyjęła formę pt. „Wewnętrzny regulamin funkcjonowania szkoły w czasie epidemii”.

W zakresie sposobu realizacji zajęć w warunkach epidemii COVID – 19, Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że wytyczne dot. kształcenia zawodowego były zgodne z komunikatami MEiN. W szkole kształcenie zawodowe było prowadzone z zachowaniem reżimu sanitarnego, w określonych warunkach organizacyjnych. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe były organizowane w grupach umożliwiających zachowanie dystansu społecznego w wybranych dniach tygodnia, w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo. Założenia te dotyczyły również zakładów pracy prowadzących praktyczną naukę zawodu w oddziale wielozawodowym. Szczególnie zwracano uwagę, aby uczniowie branżowych szkół I stopnia będący młodocianymi pracownikami, mogli odbywać praktyki u pracodawców, o ile u pracodawcy nie występowały zdarzenia, które ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną mogły zagrozić ich zdrowiu.

(akta kontroli str. 19-43, 50-56, 67-72, 308-312, 626-682, 733-735)

2.7. W latach 2019 – 2023 w BS I przeprowadzono egzaminy zawodowe w następujących kwalifikacjach:

- w 2019/2020: BD.05⁹⁹, MG.18¹⁰⁰, TG.07¹⁰¹ i AU.20¹⁰². Do egzaminu zawodowego przystąpiło 22 uczniów (odpowiednio: 1, 10, 8, 3) z czego ośmiu (36,4%) otrzymało świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie (odpowiednio: 1, 4, 2, 1) a 14 (63,6%) nie zdało egzaminu zawodowego (odpowiednio: 0, 6, 6, 2).
- W 2020/2021: MG.18, AU.20 i TG.07. Do egzaminu zawodowego przystąpiło 33 uczniów (odpowiednio: 19, 5, 9) z czego 26 (78,8%) otrzymało świadectwa

⁹⁷ O którym mowa w §8 ust. 1 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu

⁹⁸ Uczniowie BS I pobierający praktyczną naukę zawodu w szkolnych warsztatach byli objęci ww. ubezpieczeniem. Uczniowie młodociani nie są kierowani przez szkołę na zajęcia praktyczne, o wyborze praktycznej nauki zawodu w danym miejscu pracy decyzje podejmował uczeń z rodzicami.

⁹⁹ Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

¹⁰⁰ Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych.

¹⁰¹ Sporządzanie potraw i napojów.

¹⁰² Wykonywanie robót związanych z budową, montażem i eksploatacją sieci oraz instalacji sanitarnych.

potwierdzające kwalifikacje w zawodzie (odpowiednio: 17, 2, 7) a siedmiu (21,2%) nie zdało egzaminu zawodowego (odpowiednio: 2, 3, 2).

- W 2021/2022: MOT.05¹⁰³, HGT.02¹⁰⁴, MOT.02¹⁰⁵ i HAN.01¹⁰⁶. Do egzaminu zawodowego przystąpiło 105 uczniów (odpowiednio: 37, 34, 27, 7) z czego 79 (75,2%) otrzymało świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie (odpowiednio: 28, 30, 15, 6) a 26 (24,8%) nie zdało egzaminu zawodowego (odpowiednio: 9, 4, 12, 1).
- W 2022/2023: MOT.05 i HGT.02. Do egzaminu zawodowego przystąpiło 31 uczniów (odpowiednio: 27, 4) z czego 25 (80,6%) otrzymało świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie (odpowiednio: 22, 3) a sześciu (19,4%) nie zdało egzaminu zawodowego (odpowiednio: 5, 1).

Poziom zdawalności/wyniki egzaminów zawodowych w poszczególnych kwalifikacjach, na tle innych szkół zawodowych w województwie i w kraju, przedstawiał się w okresie kontrolowanym następująco:

- W 2019/2020 w BD.05 na jednego ucznia zdało 100%, dla porównania w województwie 100% a w kraju 91%; w MG.18 na 10 uczniów zdało 40%, dla porównania w województwie 82% a w kraju 72%; w TG.07 na ośmiu uczniów zdało 25%, dla porównania w województwie 96% a w kraju 90%; w AU.20 na trzech uczniów zdało 33%, dla porównania w województwie 76% a w kraju 87%.
- W 2020/2021 w MG.18 na 19 uczniów zdało 89%, dla porównania w województwie 85% a w kraju 89%; w AU.20 na pięciu uczniów zdało 40%, dla porównania w województwie 84% a w kraju 79%; w TG.07 na dziewięciu uczniów zdało 77%, dla porównania w województwie 80% a w kraju 61%.
- W 2021/2022 w MOT.05 na 37 uczniów zdało 76%, dla porównania w województwie 80% a w kraju 79%; w HGT.02 na 34 uczniów zdało 88%, dla porównania w województwie 91% a w kraju 90%; w MOT.02 na 27 uczniów zdało 56%, dla porównania w województwie 56% a w kraju 56%; w HAN.01 na siedmiu uczniów zdało 86%, dla porównania w województwie 87% a w kraju 87%.
- W 2022/2023 w MOT.05 na 27 uczniów zdało 81%, dla porównania w województwie 76% a w kraju 76%; w HGT.02 na czterech uczniów zdało 75%, dla porównania w województwie 92% a w kraju 90%.

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że z analizy danych wynika, że od trzech lat szkoła uzyskuje wyniki wyższe w stosunku do wyników w województwie jak i w kraju we wszystkich kwalifikacjach w jakich szkoła kształciła. Oczywiście zdarzają się odstępstwa od powyższej zasady, ale stanowią one szczególny przedmiot analizy i w następnym sezonie egzaminacyjnym obserwowaliśmy poprawę wyników.

Corocznie na posiedzeniu Rady pedagogicznej¹⁰⁷ przewodniczący komisji poszczególnych zawodów przedstawiali raport z wyników egzaminów zawodowych wraz z wnioskami do dalszej pracy. Posiedzenie zespołu przedmiotowego służyło zarówno analizie ilościowej wyników egzaminów jak i analizie jakościowej.

Dyrektor Szkoły przygotowywał i przekazywał organowi prowadzącemu rokrocznie dokument pt. *Realizacja Przez Szkołę Zadań w Zakresie Kształcenia, Wychowania i Opieki*. Zawierał on m.in. rozdział pn. *Wyniki egzaminów zewnętrznych*.

¹⁰³ Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych.

¹⁰⁴ Przygotowanie i wydawanie dań.

¹⁰⁵ Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych.

¹⁰⁶ Prowadzenie sprzedaży.

¹⁰⁷ Wyciągi z uchwał Rady Pedagogicznej nr: 15/2020/2021 z dnia 5 listopada 2020 r.; 12/2021/2022 z dnia 11 listopada 2021 r.; 14/2022/2023 z dnia 15 listopada 2022 r., 14/2023/2024 z dnia 15 listopada 2023 r.

Szkoła wykorzystywała wyniki i wnioski z analizy wyników egzaminów zawodowych do ewaluacji sposobu i zakresu prowadzonych w szkole zadań i przedstawiała ich podsumowanie na Radach pedagogicznych.

Jak wyjaśnił Dyrektor Szkoły *pomimo faktu, iż szkoła uzyskuje wyniki wyższe w stosunku do wyników w województwie jak i w kraju we wszystkich kwalifikacjach w jakich szkoła kształci, to ciągle podejmuje próby wdrażania nowych rozwiązań, które mogą te wyniki podwyższyć. Jednym z takich działań jest opracowanie przez informatyków naszej szkoły serwisu „Testy w sieci”, znajdującego się pod adresem <https://testywsieci.dziennikocen.nstrefa.pl>, który wspomaga młodzież do przygotowania się do egzaminu zawodowego. (...) opracowane w zespołach przedmiotowych wnioski są prezentowane, dyskutowane na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.*

W kontrolowanym okresie zespoły przedmiotowe opracowały wnioski służące poprawie wyników zdawalności w poszczególnych kwalifikacjach a w zestawieniu wyników w kontrolowanego okresu stwierdzono wzrost zdawalności i skuteczność działania szkoły (patrz dane statystyczne powyżej).

Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że *niższe wyniki zdawalności miały charakter sporadyczny a w następnej sesji egzaminacyjnej obserwujemy wzrost wyników. I tak po analizie wyników egzaminów przedstawiono wnioski dla mechanika pojazdów samochodowych¹⁰⁸ oraz dla zawodu kucharz¹⁰⁹.*

W okresie kontrolowanym we wszystkich rocznikach w BS II nie było uczniów przystępujących do egzaminu maturalnego a pierwsze egzaminy zawodowe odbędą się w II półroczu 2024 r.

(akta kontroli str. 19-43, 57-62, 683-712)

2.8. Szkoła, w okresie objętym kontrolą, współpracowała z dwoma instytucjami działającymi na terenie powiatu rawskiego: Cechem Rzemiosł Różnych oraz Hufcem OHP. Ponadto Szkoła współpracowała z lokalnymi przedsiębiorcami. Były to zarówno podmioty jednoosobowe lub rodzinne, m.in. warsztaty mechaniczne i blacharsko-lakiernicze, Ravaso Sp. z o.o. Marbet, Drax, jak i duże przedsiębiorstwa będące komponentami koncernów światowych - Yangtze Optical Fibre and Cable Sp. z o. o. - światłowody.

Jak wyjaśnił Dyrektor *specyfiką lokalnego rynku pracy jest niewielka liczba tego typu instytucji. Współpraca z Cechem Rzemiosł Różnych polegała na organizacji praktycznej nauki zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem oddziały wielozawodowego, w zakresie nadzoru nad przebiegiem przygotowania zawodowego*

¹⁰⁸ Rozwijać umiejętność posługiwania się dokumentacją techniczną, rozwijać umiejętność wykorzystania dostępnych materiałów, poszukiwania i porządkowania informacji, stosować ćwiczenia rozwijające spostrzegawczość oraz logiczne myślenie, rozwijać umiejętność analizowania i wyciągania wniosków, motywować uczniów do systematyczności, stosować ćwiczenia pomagające rozładować stres na egzaminie, ograniczyć poprawianie się i absolutnie nie obniżać wymagań podczas poprawiania się a wręcz je podwyższyć (uczeń miał więcej czasu na naukę), ograniczyć zbyt daleko posuniętą „pomoc” nauczycieli w ukończeniu klasy/szkoły i obniżanie wymagań edukacyjnych, zachęcać uczniów do posiadania podręczników do przedmiotów zawodowych a tych co je mają do korzystania z nich, bezwzględnie poprawić frekwencję na zajęciach lekcyjnych, nauczyć uczniów metod rozwiązywania testów, uświadomić uczniom rangę Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe, uświadczać pracodawców, iż absolwent posiadający Dyplom Potwierdzający Kwalifikacje Zawodowe jest fachowcem w swoim zawodzie.

¹⁰⁹ Zdanie części praktycznej i pisemnej w równym stopniu uwarunkowało otrzymanie dyplomu, szczegółowa analiza wyników zewnętrznych po każdej sesji ze szczególnym uwzględnieniem obszarów problemowych, największą trudność w etapie pisemnym sprawiły zdającym zadania z warunków przechowywania żywności oraz metody utrwalania żywności, współpraca z innymi nauczycielami w celu wykształcenia umiejętności czytania tekstu ze zrozumieniem i umiejętności wykonywania podstawowych obliczeń, omawianie rozwiązań i zapoznanie z zasadami i kryteriami oceniania, podjęcie działań mających na celu uzupełnienie braków stwierdzonych na egzaminie próbnym, przygotowanie i przeprowadzenie próbnego pisemnego i praktycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje.

uczniów zatrudnianych w zakładach rzemieślniczych zrzeszonych w Cechu (...). Z kolei Hufiec Pracy wspierał i wzmacniał działania Szkoły w zakresie uzyskiwania przez uczniów wiedzy ogólnej oraz kwalifikacji zawodowych, m.in. poprzez działania wychowawcze i diagnostyczne, współpracę z rodzinami, placówkami wychowawczymi, ośrodkami pomocy społecznej, sądami, pracodawcami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w celu ułatwienia integracji młodzieży ze środowiskiem, także w zakresie rywalizacji zawodowej, kursów, wyjazdów, rekreacji i integracji. Oprócz instytucji,

Z siedmioma podmiotami Szkoła zawarła dziewięć porozumień o partnerstwie¹¹⁰, w ramach których określono działania polegające m.in. na tworzeniu propozycji zmian programu nauczania zawodu, realizację kształcenia zawodowego, w tym nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą, wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych, realizacji doradztwa zawodowego, a także doskonaleniu nauczycieli kształcenia zawodowego w ramach szkoleń branżowych. Spośród dziewięciu umów: dwie dotyczyły zawodu elektromechanik pojazdów samochodowych¹¹¹, trzy dotyczyły zawodów: technik pojazdów samochodowych oraz mechanik i elektromechanik pojazdów samochodowych¹¹², dwie zawodów: technik handlowiec i sprzedawca¹¹³, dwie zawodów: technik żywienia i usług gastronomii oraz kucharz¹¹⁴.

W okresie objętym kontrolą nie utworzono w Szkole klas patronackich, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor *koncepcja klas patronackich nie znalazła uznania zarówno w szkole jak i wśród kontrahentów szkoły (...)* Nie było podmiotu, który by w tak dużym stopniu zaangażował się we współpracę ze szkołą, w tak sformalizowany sposób. Jednocześnie szkoła jest regularnie wspierana przez firmy. Wsparcie ma jednak niższe natężenia niż w przypadku klasy patronackiej.

Szkoła współpracowała z przedsiębiorcami w zakresie konsultacji dotyczących m.in. wyposażenia szkoły w konkretne środki techniczne w celu zapoznania z nimi uczniów, aby łatwiej im było odnaleźć się na rynku pracy. Ponadto przedsiębiorcy przekazywali sugestie dotyczące m.in.: wyboru oprogramowania i narzędzi informatycznych, wyboru parku maszynowego, a także wyposażenia kuchni w urządzenia używane m.in. w przedsiębiorstwach gastronomicznych oraz organizacji pracy kuchni jako przedsiębiorstwa, aby zapewnić uczniom możliwość podjęcia pracy.

Przedsiębiorcy lokalni uczestniczyli w opracowywaniu programów nauczania w zakresie lepszego dopasowania do profilu zapotrzebowania ich firm. Jak wyjaśnił Dyrektor *przede wszystkim wśród samych nauczycieli BS I i II występują osoby prowadzące własne przedsiębiorstwa motoryzacyjne i gastronomiczne. Osoby te uczestniczyły w procesach kształtowania programów nauczania. Do innych przedsiębiorców wysyłane były również zapytania dotyczące programu nauczania. Pracodawcy w nieformalnych przekazach akceptowali działanie szkoły.*

W okresie objętym kontrolą pracodawcy nie uczestniczyli w zebraniach Rady Pedagogicznej jako współpracujący ze szkołą lub realizujący wspólne program nauczania zawodu.

Jak wyjaśnił Dyrektor, *pomimo otwartości ze strony Szkoły na współpracę z pracodawcami, również w zakresie ich uczestnictwa w posiedzeniach rady pedagogicznej, takie inicjatywy były pozytywnie odbierane podczas nieformalnych*

¹¹⁰ Wynikające z art. 68 ust. 7 pkt. 2 ustawy Prawo Oświatowe.

¹¹¹ Auto Serwis FHU Vicar, Ravaso sp. z o.o.

¹¹² PPHU Sobpol s.j., Auto Serwis FHU Vicar, Ravaso sp. z o.o.

¹¹³ PHU Adar, Delikatesy Rawa Mazowiecka.

¹¹⁴ PHU Żan. Sativa.

kontaktów, ale nie zostały zrealizowane. Pracodawcy uznają, że inne formy kontaktu ze szkołą są efektywne i wystarczające.

Uczniowie Szkoły, w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w kursach realizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków unijnych (szerzej programy te omówione zostały w punkcie 2.5 wystąpienia pokontrolnego).

W okresie objętym kontrolą nie odnotowano uczestnictwa przedstawicieli pracodawców, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego lub innych organizacji gospodarczych, stowarzyszeń lub samorządów zawodowych oraz sektorowych rad do spraw kompetencji (art. 69 ust. 3a ustawy Prawo oświatowe) z zebraniach rady pedagogicznej.

Jak wyjaśnił Dyrektor, Szkoła zapraszała przedstawicieli różnych branż do współpracy ze szkołą. Padała również oferta uczestnictwa w posiedzeniach rady pedagogicznej lub zespołów przedmiotowych. Pracodawcy jednak uznawali, iż nie widzą takiej potrzeby (czas, dobre przygotowanie uczniów, w szkole już pracują przedstawiciele różnych branż tj. gastronomia, motoryzacja, informatyka) (...). Konsultacje z pracodawcami (np. FoodService – przemysł spożywczy, Metalbud – budowa maszyn, Ravaso Sp zoo – motoryzacja i in.) skutkowały efektywnym dostosowaniem szkoły do potrzeb rynku. Po takich konsultacjach dokonano np. wyboru oprogramowania do projektowanie typu CAD; środowiska programowania sterowników PLC, kompresora i narzędzi pneumatycznych oraz urządzeń do wymiany ogumienia. Stały kontakt między pracodawcami a szkołą zapewnia również działalność Kierownika praktycznej nauki zawodu (...).

W okresie objętym kontrolą Szkoła korzystała ze wsparcia funduszy europejskich postrzegając to jako najważniejsze źródło finansowania rozwoju szkoły w zakresie budowy bazy dydaktycznej, remontów pomieszczeń, stażów uczniowskich, szkoleń nauczycielskich w tym szkoleń branżowych.

W okresie objętym kontrolą Szkoła uczestniczyła łącznie w 16 projektach realizowanych z funduszy europejskich, w tym sześciu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki¹¹⁵ na łączną kwotę 6 490 tys. zł oraz dziesięciu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020¹¹⁶ na łączną kwotę 13 109 tys. zł.

Ponadto uczniowie Szkoły uczestniczyli w stażach zagranicznych realizowanych w ramach programu Erasmus +. W okresie objętym kontrolą w programach tych uczestniczyło sześcioro uczniów rekrutowanych do wyjazdów do Grecji i Włoch z zawodów mechanik pojazdów samochodowych oraz kucharz. Oprócz tego, współpracujący ze Szkołą Hufiec Pracy zorganizował wyjazd 20 uczniów – fryzjerek i kucharzy na praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+ do Włoch i do Hiszpanii.

Jak wyjaśnił Dyrektor, ZS CEZiU będąc szkołą wyłącznie zawodową musi korzystać z poza budżetowego finansowania swojego rozwoju. Środki europejskie posłużyły między innymi do stworzenia nowych kierunków kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego i poza lokalnego rynku pracy (...). Konstrukcja programów europejskich wymaga wkładu własnego ze strony beneficjanta. Szkoła

¹¹⁵ „Sukces w szkole zawodowej szansą na rynku pracy”, „Zyskaj więcej w szkole zawodowej”, „Mechatronik zawod przyszłości”, „Kompetencje dla przyszłości”, „Dobry zawód to skarb”, „Szkoła dla rynku pracy”

¹¹⁶ „Poznaj zawód podczas stażu lub praktyk”, „Buduj karierę podczas stażu”, „Krok do kariery w branży samochodowej”, „Staż i praktyki w zawodach przyszłości”, „Adaptacja, przebudowa, remont, modernizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania obiektów szkolnictwa zawodowego do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej w ZS CEZiU im. M. Kopernika w Rawie Maz.”, „Pracuj w branży HoReCa”, „Akademia umiejętności”, „Motoryzacja moja pasja”, „Nowe umiejętności, nowe możliwości”, „Akademia dodatkowych umiejętności”.

zawsze uzyskuje stosowne wsparcie ze strony Powiatu Rawskiego. W ten sposób Organ Prowadzący wypełnia zadania związane z finansowaniem np. wyposażenia szkoły.

(akta kontroli str. 19-43, 81-83, 142-240, 713-732)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Szkoła zapewniła ubezpieczenie od NNW¹¹⁷ uczniów BS I kierowanych na praktyczną naukę zawodu, jednakże środki na jego pokrycie nie pochodziły z subwencji oświatowej. Powyższe było niezgodne ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Jak wyjaśnił Dyrektor, szkoła zapewniła ubezpieczenia dla BS I w formie ubezpieczenia grupowego a uczniowie uzyskali możliwość wykupienia jednego z dwóch wariantów (...) i przewiduje ono również ubezpieczenie NNW. (...) Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej nie przekazywało informacji o sposobie pokrywania kosztów ubezpieczenia od NNW uczniów kierowanych przez Szkołę na praktyczną naukę zawodu.

NIK zauważa, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji i Nauki¹¹⁸, (...) zapewnienie ubezpieczenia NNW uczniom kierowanym na praktyczną naukę zawodu jest obowiązkiem szkoły i należy przyjąć, że w przypadku braku możliwości sfinansowania tego działania z innych źródeł (np. z dochodów własnych), ubezpieczenie to powinno być sfinansowane z subwencji oświatowej.

(akta kontroli str. 67-72, 733-735)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Szkoły w obszarze realizacji procesu kształcenia. W okresie objętym kontrolą oferta edukacyjna Szkoły była dostosowana do potrzeb rynku pracy. W objętych badaniem cyklach nauczania zachowano minimalny wymiar godzin koniecznych do osiągnięcia założonych efektów zajęć kształcenia zawodowego. W Szkole właściwie zorganizowano również praktyczną naukę zawodu, co znajdowało swoje odzwierciedlenie w poziomie zdawalności egzaminów zawodowych, których wyniki poddawane były analizom. Szkoła współpracowała również z instytucjami i podmiotami gospodarczymi działającymi na lokalnym rynku pracy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę:

Uwagi

1. NIK zauważa, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji i Nauki¹¹⁹, środki na ubezpieczenie od NNW uczniów kierowanych na praktyczną naukę zawodu, powinny być pokryte przez Szkołę.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

¹¹⁷ Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt. 3 Rozporządzenia o praktycznej nauce zawodu.

¹¹⁸ Pismo z 28 listopada 2023 r. znak: DSKKZ-WKPiE.0911.2.2023.MP uzyskane w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

¹¹⁹ Zob. przypis 118.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 7 grudnia 2023 r.

Kontroler
Michał Maćkiewicz
Doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
p.o. Dyrektor
Piotr Walczak

podpis

Kontroler
Michał Dudkiewicz
Doradca ekonomiczny

podpis

